

Feitenkaart

Rotterdamers en hun stad: Omnibusenquête 2020

Op verzoek van diverse afdelingen van de gemeente Rotterdam voert de gemeentelijke afdeling Onderzoek en Business Intelligence (OBI) jaarlijks in het begin van het jaar een enquête uit onder 3.600 Rotterdamers van 16 tot en met 85 jaar, die bekend staat als 'Omnibusenquête' (met als motto: 'Rotterdamers en hun stad'). De respons bedroeg dit jaar 30%, wat niet slecht is voor enquêtes in een stad als Rotterdam. Dankzij een aantal veranderingen in de aanpak is de dalende trend in de respons de laatste jaren gekeerd. Bovendien is de representativiteit van de respons de laatste jaren door een veel grotere opbrengst van het aanvullend mondeling veldwerk onder Rotterdamers met een migratieachtergrond een stuk beter dan daarvoor, al blijven sommige bevolkingsgroepen wat ondervertegenwoordigd. Uitkomsten kunnen dan ook nog steeds goed vergeleken worden met uitkomsten uit eerdere Omnibusenquêtes.

Deze Feitenkaart bevat een overzicht van de voor een breed publiek meest interessante uitkomsten van de enquête uit 2020.

1. Rotterdamers en de stad

Het imago van de stad

Imago van de stad: percentages (helemaal) eens										
Prettig wonen in Rotterdam?	88%	87%	90%	90%	93%	93%	92%	90%	92%	92%
Woonde liever in andere stad?	19%	19%	16%	14%	12%	13%	9%			
Liever verhuizen naar een andere stad?								16%	11%	11%
Stad met veel groen?	49%	49%	52%	56%	59%	60%	51%	57%	54%	54%
Schone en opgeruimde stad?	34%	36%	34%	37%	39%	42%	47%	39%	35%	34%
Veilige stad?	29%	29%	31%	37%	43%	47%	49%	51%	44%	45%
Toegankelijke stad?										86%
Aantrekkelijk centrum?	61%	67%	66%	69%	76%	75%	78%	82%	80%	78%
Overall in de stad aantrekkelijke wijken?								42%	46%	44%
Komt graag in Noord?										65%
Komt graag op Zuid?										47%
Veel te beleven?								88%	87%	89%
Internationaal karakter?	81%	84%	85%	86%	92%	91%	90%	93%	93%	94%
Grote diversiteit aan culturen?								96%	98%	97%
Toeristische stad?								85%	82%	83%
Gastvrije stad?										83%
Gezinsvriendelijke stad?	46%	50%	48%	52%	60%	60%	57%	67%	61%	62%
Voor ondernemende mensen aantrekkelijk?								77%	74%	76%
Voor jongeren aantrekkelijk?	64%	66%	67%	69%	74%	73%	77%	82%	80%	83%
Voelt zich Rotterdammer?	75%	79%	81%	80%	82%	82%	83%	83%	85%	86%
Vertrouwen in toekomst Rotterdam?	77%	75%	73%	77%	82%	81%	86%	83%	85%	82%

De Rotterdamers zijn in 2019 in grote lijnen op vrijwel alle punten ongeveer even positief over hun stad als in voorgaande jaren. Alleen het aandeel Rotterdamers dat vindt dat de stad een aantrekkelijk centrum en overall in de stad aantrekkelijke wijken heeft en het aandeel dat vertrouwen heeft in de toekomst van Rotterdam is iets afgenomen ten opzichte van 2019. Deze lichte afname in het vertrouwen in de toekomst van de stad is niet te verklaren door de coronacrisis: Van de Rotterdamers die voor de coronacrisis de vragenlijst hebben ingevuld zegt 80% vertrouwen te hebben in

de toekomst van de stad, tegenover 83% van de Rotterdammers die de vragenlijst hebben ingevuld tijdens de coronacrisis.

Over de afgelopen tien jaar is op vrijwel alle punten een toename te zien van het aandeel Rotterdammers dat positief oordeelt over de stad.

Bij deze reeks “imagovragen” is dit jaar tevens de stelling voorgelegd dat Rotterdam steeds groter en drukker wordt, maar daardoor verder niet verandert. Daarmee is 56% het (helemaal) eens en 37% (helemaal) oneens, terwijl 7% hier geen mening over heeft.

- * Het imago van de stad verschilt over het algemeen niet zo heel sterk met de sociale sterkte van de buurt volgens de Sociale Index uit het *Wijkprofiel 2020*. Wel wil men vaker liever verhuizen naar een andere stad naarmate men in een “slechtere” buurt woont: in buurten onder het gemiddelde wil 14% dat, in buurten rond het gemiddelde 11% en in buurten boven het gemiddelde 9%. Ook vindt men in de “slechtere” buurten de stad minder vaak schoon en opgeruimd.
- * Rotterdammers mét kinderen vinden Rotterdam iets vaker gezinsvriendelijk dan Rotterdammers zónder kinderen.
- * 48% van de bewoners van Zuid komt graag in Noord (het deel van Rotterdam ten noorden van de Maas), en 39% niet; 32% van de bewoners dáárvan komt graag op Zuid, en 56% niet.

Trots op Rotterdam?

Trots op Rotterdam	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ja	58%	58%	61%	68%	72%	69%	77%	74%	75%	75%
Een beetje	34%	33%	32%	26%	23%	27%	19%	22%	21%	22%
Nee	8%	9%	7%	6%	5%	4%	5%	4%	4%	3%

75% van de Rotterdammers is trots op Rotterdam. 22% is ‘een beetje’ trots, en 3% is niet trots op Rotterdam. Op de lange termijn bezien, zijn veel meer Rotterdammers de laatste jaren ‘trots’ in plaats van ‘een beetje trots’.

- * Het percentage trotse Rotterdammers verschilt nauwelijks met de sociale sterkte van de buurt volgens het *Wijkprofiel 2020*.

Diversiteit

86% van de Rotterdammers is het er (helemaal) mee eens dat iedereen het leven moet kunnen leiden dat hij wil, en dat dat ook geldt voor homoseksuelen mannen of vrouwen en transgenders. 4% is het daar (helemaal) niet mee eens.

70% van de Rotterdammers is het er (helemaal) mee eens dat iedereen het leven moet kunnen leiden dat hij wil, en dat dat ook geldt voor mensen uit andere culturen. 13% is het daar (helemaal) niet mee eens.

71% van de Rotterdammers is het er (helemaal) mee eens dat iedereen het leven moet kunnen leiden dat hij wil, en dat dat ook geldt voor mensen met een andere religie. 13% is het daar (helemaal) niet mee eens.

En 76% vindt het leuk om te wonen in een stad met mensen met zoveel verschillende achtergronden terwijl 9% dat niet vindt.

2. De belangrijkste problemen in de stad

Belangrijkste problemen in Rotterdam	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Criminaliteit, onveiligheid en drugsoverlast	52%	53%	50%	52%	47%	46%	39%	38%	42%	43%
Vervuiling, vernieling en beheer openbare ruimte	32%	32%	32%	29%	33%	29%	34%	33%	36%	40%
Verkeersproblematiek	32%	32%	30%	31%	34%	36%	40%	43%	44%	39%
Woningproblematiek	7%	5%	6%	7%	7%	8%	15%	19%	20%	24%
Jeugdproblematiek	20%	18%	18%	13%	14%	10%	9%	7%	8%	13%
Kwantiteit/ kwaliteit overige voorzieningen	12%	10%	10%	15%	14%	14%	11%	12%	10%	9%
Bevolking / bevolkingssamenstelling	14%	12%	14%	13%	13%	11%	17%	11%	10%	8%
Werkloosheid, arbeidsongeschiktheid, armoede e.d.	8%	11%	14%	17%	16%	15%	13%	13%	10%	8%
Kwantiteit/ kwaliteit openbaar groen	5%	4%	4%	4%	5%	2%	7%	6%	8%	8%
Overige overlast	5%	6%	5%	5%	4%	5%	7%	5%	7%	7%
Verpaupering / verloedering wijken	6%	7%	6%	7%	5%	7%	7%	4%	4%	4%
Kwantiteit/ kwaliteit speelgelegenheid	1%	2%	1%	1%	1%	1%	1%	1%	2%	1%
Verkeerde stedenbouwkundige plannen	2%	2%	2%	3%	1%	1%	1%	1%	1%	1%
Overige problemen	15%	19%	18%	22%	22%	18%	23%	25%	22%	19%
w.o. luchtvervuiling, milieu	3%	3%	4%	5%	7%	7%	10%	11%	11%	8%
gemeente / overheid algemeen	5%	10%	9%	9%	9%	5%	4%	4%	4%	3%
vluchtelingen / asielzoekers	1%	0%	1%	0%
onderwijs	.	3%	2%	4%	2%	3%	3%	4%	0%	0%

De belangrijkste problemen volgens de Rotterdammers bleken tot voorkort ieder jaar weer te liggen op het vlak van criminaliteit, onveiligheid en drugsoverlast, maar sinds 2015 werden zulke onderwerpen wel ieder jaar minder vaak genoemd, en in 2017 werd voor het eerst een ander soort problematiek het meest genoemd: de verkeersproblematiek (zoals parkeer- en bereikbaarheidsproblematiek). De laatste twee jaar wordt de veiligheidsproblematiek echter weer iets vaker genoemd, en dit jaar is de veiligheidsproblematiek dan ook weer terug op de eerste plaats. De verkeersproblematiek, die nu weer wat minder vaak genoemd wordt, staat dit jaar op de derde plaats; achter de de laatste jaren steeds vaker genoemde problematiek van de vervuiling en vernieling en het beheer van de openbare ruimte (inclusief openbaar groen).

- * Na die traditionele top-drie komt de woningproblematiek, die ieder jaar vaker genoemd wordt; inmiddels drie keer zo vaak als vier jaar geleden. Daarna volgt de jeugdproblematiek, die de laatste twee jaar ook steeds vaker genoemd wordt. De sociaal-economische problematiek (werkloosheid en armoede en dergelijke) wordt de laatste jaren weer iets minder vaak genoemd.
- * De verschillen tussen wat in de drie gebieden van het NPRZ (Feijenoord, Charlois en IJsselmonde) en in de rest van de stad wordt genoemd zijn klein.
- * Ook de verschillen naar sociale score van de buurt volgens het *Wijkprofiel 2020* zijn over het algemeen niet zo groot. Vervuiling, vernieling en beheer van de openbare ruimte wordt vaker genoemd sociale score van de buurt lager is; in de buurten (ver) onder het gemiddelde is dit zelfs het meest genoemde probleem. Ook jeugdproblematiek wordt vaker genoemd naarmate de buurt "slechter" is.
- * In de volgens het *Wijkprofiel 2020* veiligste buurten wordt de veiligheidsproblematiek vaker een groot probleem gevonden dan elders in de stad.

Meer informatie: de OBI-notitie *Problemenvraag Omnibusenquête 2020*, sinds augustus 2020 in te zien op de website <http://www.onderzoek010.nl> (onder 'Rapportages', 'Algemeen en overig onderzoek').

3. Veiligheid

Preventief fouilleren

Preventief fouilleren in bepaalde gebieden	2016	2017	2018	2019	2020
Bekend met de maatregel	70%	67%	73%	74%	72%
Vindt preventief fouilleren in bepaalde gebieden een goed idee	X	X	83%	86%	90%
idem bij wie al bekend was met de maatregel	X	X	87%	91%	93%
Geen problemen mee om zelf gefouilleerd te worden	X ¹⁾	X ¹⁾	76%	80%	81%
idem bij wie al bekend was met de maatregel	78%	78%	87%	84%	85%

¹⁾: In 2016 en 2017 is dit alleen gevraagd aan Rotterdammers die bekend waren met de maatregel.

Bijna driekwart van de Rotterdammers weet dat de politie in Rotterdam in bepaalde gebieden preventief mag fouilleren; een vergelijkbaar percentage als de afgelopen twee jaar. Jongeren en Rotterdammers van niet-westerse herkomst zijn minder vaak bekend met deze maatregel.

Negen van de tien vinden zulk preventief fouilleren een goed idee. Het zijn vooral Rotterdammers met een Nederlandse herkomst die zich in het idee kunnen vinden; onder jongeren bestaat wat minder draagvlak.

81% van de Rotterdammers heeft er geen problemen mee om preventief gefouilleerd te worden. 13% zou hier wel moeite mee hebben en 6% weet het niet of heeft hier (nog) geen mening over.

- * Hoe ouder, des te bekender men is met preventief fouilleren. Hoewel ook de overgrote meerderheid van de jongeren preventief fouilleren een goed idee vindt, stijgt het draagvlak met de leeftijd. Ook het aandeel Rotterdammers dat geen probleem heeft om eventueel zelf preventief gefouilleerd te worden stijgt met de leeftijd.

4. Sociale zaken en economie

Uitkeringen

15% van de Rotterdammers is het eens met de stelling *'In Rotterdam geven ze veel te makkelijk een uitkering'*. 21% is het hier mee oneens, 11% is het er mee eens noch oneens en de helft (52%) weet het niet of heeft geen mening. Vroeger hielden bij de Rotterdammers met een mening 'eens' en 'oneens' elkaar meestal ongeveer in evenwicht, maar de laatste vier jaar zijn veel meer Rotterdammers het oneens dan eens met deze stelling – al heeft de helft hier geen mening over.

27% van de Rotterdammers is het eens met de stelling *'Mensen met een uitkering moeten een baan kunnen weigeren als die niet bij hun opleiding past'*. 36% is het hier mee oneens, 19% is het er mee eens noch oneens en eveneens 19% weet het niet of heeft geen mening. De laatste jaren, en vooral de laatste drie jaar, is de relatieve meerderheid die vindt dat mensen met een uitkering zo'n niet-passende baan *niet* moeten kunnen weigeren flink geslonken.

60% van de Rotterdammers is het eens met de stelling *'Mensen die langdurig werkloos zijn, zouden verplicht moeten worden tot het verrichten van vrijwilligerswerk met behoud van uitkering'*. 10% is het hier mee oneens, 14% is het er mee eens noch oneens en 16% weet het niet of heeft geen mening. De afgelopen jaren is de mening van de Rotterdammers hierover slechts in bescheiden mate veranderd: een ruime meerderheid (dit jaar zelfs nóg een stuk ruimer!) vindt dat langdurig werklozen verplicht zouden moeten worden om vrijwilligerswerk te doen met behoud van uitkering.

61% van de Rotterdammers is het eens met de stelling *'Mensen met een uitkering moeten iets terug doen voor de stad'*. 9% is het hier mee oneens, 14% is het er mee eens noch oneens en 16% weet het niet of heeft geen mening. Ook hierover is de mening van de Rotterdammers de afgelopen jaren niet structureel veranderd: een ruime meerderheid is voorstander van een dergelijke "tegenprestatie", en de laatste twee jaar is die meerderheid ook weer nóg ruimer geworden.

66% van de Rotterdammers is het eens met de stelling ‘Jongeren moeten geen uitkering krijgen, maar direct een baan of scholing’. 6% is het hier mee oneens, 14% is het er mee eens noch oneens en 15% weet het niet of heeft geen mening. Slechts weinigen zijn hier tégen, en dat is al heel lang zo.

En tenslotte is 73% van de Rotterdammers het eens met de stelling ‘Mensen met een uitkering die geen kans op een baan hebben, moeten door de gemeente geholpen worden om maatschappelijk actief te blijven’. 3% is het hier mee oneens, 10% is het er mee eens noch oneens en 14% weet het niet of heeft geen mening. Ook hier zijn slechts weinigen tégen.

- * 51% zegt, te hebben geweten dat de gemeente een tegenprestatie (“Prestatie010”) vraagt aan mensen met een bijstandsuitkering; 49% wist dat niet. Daarmee is de bekendheid van zo’n tegenprestatie wederom wat verder afgenomen.
65% zegt het daarmee eens te zijn, en 6% is het daar mee oneens. De steun voor zo’n tegenprestatie lijkt daarmee sinds vorig jaar niet wezenlijk veranderd. Rotterdammers die al van zo’n tegenprestatie wisten, zijn hier iets negatiever over dan andere Rotterdammers.

5. Milieu, duurzaamheid en leefbaarheid

Klimaatverandering

Denkt dat het klimaat verandert	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ja	67%	75%	74%	72%	81%	80%		86%	81%	88%	88%
Nee	16%	10%	11%	11%	7%	7%	X	5%	12%	5%	4%
Weet niet / geen mening	16%	15%	15%	17%	11%	13%		10%	7%	7%	8%

88% van de Rotterdammers denkt dat het klimaat verandert, 4% denkt van niet en 8% weet het niet. Deze percentages zijn de afgelopen jaren niet veel meer veranderd.

- * Hoe lager de opleiding, hoe minder vaak men denkt dat het klimaat verandert, en ook Rotterdammers met een niet-westerse migratieachtergrond en niet in (plaatselijke) politiek geïnteresseerden denken dat minder vaak.
- * Van de Rotterdammers die denken dat het klimaat verandert, maakt driekwart zich daar zorgen over, en 19% niet. Van de Rotterdamse “klimatsceptici” maakt 80% zich geen zorgen.

Rotterdam aardgasvrij

Net als in 2019, hebben vier van de vijf Rotterdammers wel al eens gehoord of gelezen dat Rotterdam een stad zonder aardgas wil worden.

42% zegt, al eens na te denken over wat er dan moet gaan gebeuren met de woning; eigenaar-bewoners vaker (55%) dan huurders (34%). 14% zegt zelfs al maatregelen te hebben genomen waardoor de woning aardgasvrij is of wordt.

Van alle Rotterdammers is 48% het er mee eens dat Rotterdam “aardgasvrij” moet worden; 22% is het daar niet mee eens en 30% weet het niet of heeft geen mening.

- * Dit draagvlak is bij eigenaar-bewoners iets hoger dan bij huurders, en loopt ook op met het huishoudensinkomen: van 48% bij de sociale minima tot 58% bij meer dan twee keer modaal.

Rotterdam werkt aan een duurzame toekomst

Met de stelling ‘Rotterdam werkt aan een duurzame toekomst’ is 64% het (helemaal) eens. 15% is het (helemaal) oneens met deze stelling, en de overige 20% heeft hierover geen mening.

Meer informatie: het OBI-rapport *Rotterdammers over milieu en duurzaamheid 2020*, vanaf najaar 2020 in te zien op de website <http://www.onderzoek010.nl> (onder ‘Rapportages’, ‘Leefbaarheid en Veiligheid’).

Groen in de eigen buurt

Drie van de vier Rotterdammers zijn positief over de hoeveelheid groen in de eigen buurt. Eén op de vijf neemt een vergroening van de eigen buurt waar; in 2015 was dit nog een derde. Eveneens een vijfde neemt juist een afname van het groen waar. De meerderheid ziet geen verandering in de hoeveelheid groen in de eigen buurt.

6. Gezondheid

Alcohol en drugs

Bijna vier van de vijf Rotterdammers (78%) vinden het goed dat de minimumleeftijd om bier en wijn te mogen kopen omhoog is gegaan van 16 naar 18 jaar. 70% zou het mooi vinden als er alcoholvrije uitgaansgelegenheden / clubs zijn waar jongeren vanaf 15 jaar welkom zijn, en ruim de helft (53%) vindt dat sportkantines alcoholvrij moeten zijn als er jongeren onder de 18 jaar aanwezig zijn.

De helft (48%) vindt dat het coffeeshops verboden moet worden open te zijn vóór acht uur 's avonds, en 54% vindt dat het mogelijk moet zijn om in Rotterdam je (xtc-) pillen en poeders te laten testen zodat je weet wat je slikt.

7. Sport en recreatie

Betaald voetbal in Rotterdam

Een ruime meerderheid van de Rotterdammers heeft een positief beeld van het betaald voetbal in eigen stad. 68% vindt Rotterdam een echte voetbalstad, en 66% vindt voetbal goed voor Rotterdam en de Rotterdammers. 2% is het (helemaal) eens met de stelling dat voetbal in Rotterdam meer problemen dan plezier veroorzaakt, 27% is het daar niet mee eens, maar ook niet oneens, en 34% is het daar (helemaal) mee oneens. De overige 17% heeft hier geen mening over.

8. Gemeente, bestuur en politiek

Invloed op het beleid van de gemeente

De helft van de Rotterdammers heeft de behoefte om meer invloed te kunnen uitoefenen op het gemeentebestuur in de eigen woonomgeving. Een kwart heeft die behoefte niet. Bijna de helft vindt dat de gemeente niet duidelijk communiceert over de mogelijkheden om invloed uit te oefenen in de eigen woonomgeving; één op de vijf vindt dat wél.

41% van de Rotterdammers heeft de behoefte om meer invloed te kunnen uitoefenen op het gemeentebestuur *in het algemeen*; 30% heeft die behoefte niet.

* Rotterdammers willen het liefst meedenken en meebeslissen over 'schoon' en 'veilig' (in beide gevallen 69%). In iets mindere mate willen zij ook over onderwerpen als groenvoorziening (53%) en parkeren / verkeer (43%) meepraten.

Interesse in de plaatselijke politiek

Interesse in de plaatselijke politiek	2006 ¹	2007	2008	2009	2010 ¹	2011	2012	2013	2014 ¹	2015	2016	2017	2018 ¹	2019	2020
Veel interesse	13%	11%	9%	10%	11%	11%	10%	9%	9%	8%	8%	12%	11%	10%	9%
Enige interesse	51%	51%	48%	48%	49%	51%	46%	45%	43%	45%	46%	54%	47%	48%	45%
Geen interesse	36%	38%	43%	42%	41%	39%	44%	45%	48%	47%	46%	35%	41%	42%	46%

¹): Meting in de aanloop naar gemeenteraadsverkiezingen.

9% van de Rotterdammers zegt veel interesse te hebben in de plaatselijke politiek. 45% heeft enige interesse, en 46% geen interesse. Daarmee is deze interesse weer wat lager dan de afgelopen drie jaar, en weer op het niveau van de jaren daarvóór. Vooral het aantal Rotterdammers die *geen* interesse hebben loopt de laatste jaren steeds verder op.

- * Mannen zijn vaker geïnteresseerd dan vrouwen. Ouderen zijn het vaakst geïnteresseerd, en jongeren wat minder vaak. Het percentage geïnteresseerden neemt sterk toe met het opleidingsniveau.
- * Voorts heeft men minder vaak veel interesse en vaker *geen* interesse naarmate men in een sociaal zwakkere buurt woont.

Voorts verschijnen in het najaar van 2020 nog OBI-rapporten over de vragen over mantelzorg, over vrijwilligerswerk en informele hulp en over mobiliteit op de website <http://www.onderzoek010.nl> (onder 'Rapportages', 'Zorg, welzijn en gezondheid') respectievelijk 'Vrije tijd en cultuur' respectievelijk 'Ruimtelijke ordening, wonen en verkeer').

Voor alle verdere inlichtingen: Paul de Graaf, tel. (010) 267 15 30, e-mail pa.degraaf@rotterdam.nl.

Onderzoek en Business Intelligence; september 2020.

Auteur: Paul de Graaf.

Voor meer informatie: <http://www.onderzoek010.nl>

Gemeente Rotterdam